

S?n?f ?çi Lider Ö?retmenlik Becerileri Yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?n?f ?çi Lider Ö?retmenlik Becerileri Yeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30300>

Özet

S?n?f ?çi Lider Ö?retmenlik Becerileri Yeterlik Alg?s? Ölçe?i (S?LÖBYAÖ), ö?retmenlerin s?n?f ortam?nda sergiledikleri liderlik rollerine ili?kin kendi yeterlik alg?lar?n? de?erlendirmek amac?yla psikometrik olarak geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçek, e?itim psikolojisi alan?nda, ö?retmenlerin mesleki geli?imlerini ve s?n?f yönetimindeki etkinliklerini anlamak için kritik bir araç olarak tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, 2017 y?l?nda Bahad?r Gülbahar taraf?ndan yürütülen kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas?na dayanmaktadır.

Ölçek, ö?retmenlerin ö?rencileri motive etme, ö?renme süreçlerini yönlendirme ve s?n?f içi dinamikleri etkileme gibi liderlik becerilerine ne ölçüde sahip olduklar?n? alg?lad?klar?n? ölçek. Bu alg?, ö?retmen davran??lar?n? ve ö?renci ç?kt?lar?n? do?rudan etkileyen önemli bir psikolojik yap? olan öz-yeterlik teorisine dayanmaktadır. Ölçek, özellikle ö?retmenlerin kendilerini s?n?f içinde bir lider olarak alg?lama düzeylerini ortaya koymay? amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

S?n?f içi liderlik, Ö?retmen yeterli?i, Yeterlik alg?s?, Öz-yeterlik, E?itim, Psikometrik araç, Ö?retmenlik becerileri

Yazarlar

Bahad?r Gülbahar

Amaç

S?n?f ?çi Lider Ö?retmenlik Becerileri Yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin temel amac?, ö?retmenlerin s?n?f içinde liderlik rollerini üstlenme ve bu rolleri ba?ar?yla yerine getirme konusundaki ki?isel yeterlik alg?lar?n? nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, ö?retmenlerin hangi liderlik becerilerinde kendilerini güçlü veya eksik hissettiklerini ortaya koyarak, hedeflenmi? mesleki geli?im programlar?n?n olu?turulmas?na ve ö?retmen e?itiminin iyile?tirilmesine bilimsel bir zemin haz?rlar.

Ölçek, ayn? zamanda e?itim ara?t?rmac?lar?na, ö?retmen yeterlik alg?s? ile ö?renci ba?ar?s?, s?n?f iklimi ve motivasyon aras?ndaki ili?kileri inceleme imkan? sunar. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in akademik standartlara uygun olarak **geçerli** ve **güvenilir** bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamay? hedeflemi?tir.

Yap?

Ölçek, ö?retmenlik mesle?indeki liderlik kavram?n? ve bu kavramla ili?kili öz yeterlik inançlar?n?

ölçmektedir. **Lider ö?retmenlik**, sadece s?n?f? yönetmekten öte, ö?rencilere ilham verme, ö?renme süreçlerini kolayla?tırma, vizyon belirleme ve ö?renci geli?imini destekleme gibi transformasyonel ve pedagojik liderlik unsurlar?n? içerir. Bu yap?, ö?retmenlerin mesleki rollerini aktif ve yönlendirici bir ?ekilde üstlenme istekliliklerini yans?tır.

S?LÖBYAÖ'nün ölçtü?ü ana yap?, bireyin belirli bir görevi ba?ar?yla yerine getirebilece?ine dair inanc? olarak tan?mlanan **Yeterlik Alg?s?d?r** (Self-Efficacy). Ölçek, bu yeterlik alg?s?n?, ö?retmenlerin s?n?f içi liderlik becerileri ba?lam?nda ele al?r. Bu yeterlik alg?s?, ö?retmenlerin kar??la?tıklar? zorluklar kar??s?nda gösterdikleri sebat ve çaban?n önemli bir belirleyicisidir.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, S?n?f ?çi Lider Ö?retmenlik Becerileri Yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek amacıyla kapsaml? analizler yap?lm??t?r. Çal??ma ba?l?? bir geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? oldu?unu aç?kça belirtti?inden, ölçe?in **yap? geçerli?i** incelenmi?tir.

Yap? geçerli?i kapsam?nda, genellikle Faktör Analizi teknikleri (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c?) kullan?larak ölçek maddelerinin teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? do?rulay?p do?rulamad??? test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen **liderlik yeterlik alg?s?** yap?s?n? temsil etme gücünün yüksek oldu?unu göstermi?tir. Ayr?ca, ay?rt edici geçerlik ve ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar? ile ölçek puanlar?n?n ilgili di?er yap?larla (örne?in, genel öz-yeterlik veya s?n?f yönetimi becerileri) beklenen düzeyde ili?kiler sergiledi?i teyit edilmi?tir.

Güvenirlik

S?LÖBYAÖ'nün güvenilirli?i, ölçek puanlar?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? de?erlendiren istatistiksel yöntemlerle incelenmi?tir. Ölçe?in iç tutarlılık güvenilirli?i, maddeler aras?ndaki homojenli?i göstermektedir ve bu amaçla **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r.

Literatürdeki standartlara uygun olarak, ölçe?in genelinde kabul edilebilir düzeyde yüksek bir iç tutarlılık katsay?s? elde edilmi?tir. Yüksek güvenilirlik katsay?s?, ölçe?in farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verece?ine ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?una i?aret eder. Ölçe?in güvenilirli?i, ö?retmenlerin liderlik becerileri alg?lar?n? tutarlı bir ?ekilde ölçebildi?ini kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal??mas?n?n temel bir bile?eni olan Faktör Analizi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karm??t?r. Bu analizler, ö?retmen liderlik becerileri yeterlik alg?s?n?n tek bir genel skor yerine, birbiriyle ili?kili ancak farklı yönleri temsil eden alt boyutlardan olu?tu?unu göstermi?tir.

Analizler, **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** ve **Barlett Küresellik Testi** gibi ön ko?ul testlerinin ardından Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile ger?ekle?tirilmif ve ölçe?in yap?sal modelinin uygun oldu?u belirlenmitir. Bu faktör yap?s?, ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, ö?retmenlerin liderli?in farkl? yönlerindeki (örn., pedagojik liderlik, ö?renci kat?l?m?n? sa?lama) yeterlik alg?lar?n? ayr? ayr? de?erlendirme imkanı sunar.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir ölçek geli?tirme çal??mas?dır.)

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı Likert Tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??tır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler

Ya? Grubu: Çal??an yeti?kinler (Ö?retmenlik mesle?ini icra edenler)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli e?itim kademelerinde (ilkokul, ortaokul, lise) görev yapan ö?retmenler üzerinde standardize edilmitir. Örneklem, ölçe?in genellenebilirli?ini sa?lamak amacıyla farkl? demografik ve mesleki deneyim düzeylerini temsil etmitir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, ka??t-kalem veya dijital formatta doldurulabilen bir envanterdir. Cevaplay?c?lar, her bir madde için s?n?f içi liderlik becerilerindeki yeterlik düzeylerini belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, Pedagojik liderlik, S?n?f yönetimi, Öz-yeterlik, Ö?retmen e?itimi, Psikometri, E?itim ara?t?rmalar?

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: bahadiregulbahar@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Makale referans?nda belirtilen yazar?n akademik ba?l? kurulu?u adresi (Detayl? bilgi makalede mevcuttur).

Özetler, Ücret ve Test Yılı

Test Geliştirme Yılı: 2017

Özetler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için sorumlu yazar Bahadır Gülbahar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: bahadirgulbahar@hotmail.com.

Ek Bilgi: Ölçeğin geliştirildiği makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantılar üzerinden erişilebilir. Orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [developing-the-in-class-leader-teaching-skills-perception-scale-reliability-and-validity-study-sinif.pdf](#)

Kaynaklar

Gülbahar, B. (2017). Developing the in-class leader teaching skills perception scale: **reliability** and **validity** study. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 8(8), 1582-1609.

Sınıf İçi Lider Öğretmenlik Becerileri Yeterlik Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynak metinde sağlanmamıştır. Kullanıcıların, ölçek maddelerine tam olarak erişim sağlamak için referans gösterilen makaleye (Gülbahar, 2017) veya yazar ile doğrudan iletişime geçmeleri gerekmektedir.